MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK
A BEFEKTETÉSI ALAPOK PRUDENCIÁLIS ADATAIT TARTALMAZÓ IDŐSOROKHOZ

1. FOGALMAK

Nettó eszközérték: a befektetési alap tényleges piaci ára, amelyen a befektetési alap eszközei értékesíthetők.

ÁÉKBV- alapok (átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetési vállalkozás): a kollektív befektetési alapokról és kezelőikről, valamint a pénzügyi törvények módosításáról szóló 2014. évi XVI. törvény 4. § (1) bekezdésének 8. pontjában meghatározott, nyilvánosan elérhető, nyílt végű befektetési alapok.

ABA-alapok (alternatív befektetési alapok): a kollektív befektetési alapokról és kezelőikről, valamint a pénzügyi törvények módosításáról szóló 2014. évi XVI. törvény 4. § (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározott, ÁÉKBV-n kívüli kollektív befektetési formák.

Szabályozó tőke: a 2014. évi XVI. törvény 4. § (1) bekezdésének 91. pontjában meghatározott szavatoló tőke.

Tőkekövetelmény: a 2014. évi XVI. törvény 16. §-a alapján számított összeg, amelyet szabályozói (szavatoló) tőkének kell fedeznie.

2. ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

Az idősorok az MNB által felügyelt befektetési alapkezelők, és az azok által kezelt befektetési alapok adatait tartalmazzák. 2018-tól a hazai alapkezelők által kezelt külföldi alapok adatai is szerepelnek az idősorokban, valamint 2022-től a határon átnyúló alapkezelők által kezelt, magyar alapok is összegzésre kerülnek.

2020. január 1-jétől az idősorok már nem tartalmazzák a 2014. évi XVI. törvény (Kbftv.) 1. §-ának a) pontja alapján a felügyelés alá nem tartozó ABA alapkezelők és alapok adatait. A Kbftv. 1. §-ának 2026.06.29-i módosításával a korábban felügyelés alól kikerült kockázati tőkealap-kezelők (és az általa kezelt kockázati tőkealapok és magántőkealapok) döntő többsége újra felügyeltté vált. Ezen alapok első alkalommal 2026.09.30 vonatkozással szerepelnek az idősorban. Továbbra sem felügyelt, így az idősorban sem kerül bemutatásra a kizárólag zártkörű ABA-t kezelő ABAK (és az általa kezelt zártkörű ABA), amelyeknek ugyanezen ABAK vagy annak anyavállalatai vagy leányvállalatai, vagy ezen anyavállalatok egyéb leányvállalatai az egyedüli befektetői, feltéve, hogy e befektetők maguk nem ABA-k.

A Magyarországon engedélyezett befektetési alapok teljes befektetési állományára vonatkozó információk a „Kiegészítő adatok az állampapírokról és a befektetési alapokról” című publikációban találhatók az Adatok, idősorok/Értékpapírok/Idősoros értékpapír adatok menüpont alatt, míg az összes Magyarországon engedélyezett befektetési alap adatai a „Befektetési alapok statisztikai mérlege” című kiadványban találhatók a Statisztikai idősorok/Pénzügyi intézmények mérlegei/Nem monetáris pénzügyi intézmények – Befektetési alapok menüpont alatt.

A befektetési alapok adatai negyedévente, a publikációs naptárban előre rögzített időpontokban jelennek meg az MNB Statisztika internetes honlapján. (https://statisztika.mnb.hu).

Az idősorok a befektetési alapok és alapkezelők számán kívül tartalmazzák az alapok nettó eszközértékét különféle szempontok szerinti bontásban, illetve az alapkezelők tőkemegfelelésére vonatkozó adatokat, kivéve a kockázati tőkealap-kezelőkét.

Az idősorokban szereplő adatok egyedi szinten bizalmas adatnak minősülnek. Ezért az idősorban csak olyan aggregált adatok szerepelnek, melyek legalább 3 adatszolgáltató adatát tartalmazzák.

Az adatok esetenként eltérhetnek a már korábban publikáltaktól, aminek oka, hogy a publikáció lezárását követően jelentősnek minősített módosítások érkezhetnek be az adatszolgáltatóktól.

Az adatok kerekítése egyedileg történik, ezért a részadatok összege nem feltétlenül egyezik meg az összesen adattal.

Egyes adatok az adatszolgáltatásra kötelezettek köre, vagy pedig a jelentési táblastruktúrák változása miatt nem elérhetők a megjelenített teljes idősor tekintetében.

3. AZ ADATOK FORRÁSA ÉS TARTALMA

Az idősor adatainak forrása a tőkepiaci szervezetek által a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló rendelet alapján benyújtott adatszolgáltatás. A 2026. március 31-től az alapok darabszáma az addig az adatszolgáltatók által külön táblában jelentett adat helyett a granulált adatszolgáltatásból kerül megállapításra, amely publikációs tartalmi változással nem jár, de az előállítás módszertana nagymértékben átalakult, így a korábbinál egy kontrollálhatóbb adatminőségű publikáció áll rendelkezésre.

A Kbftv. alapján az idősorban az adatok 2015-től a kockázati tőkealapkezelők, illetve a kockázati tőkealapok és magántőkealapok adataival együtt szerepelnek, azonban a Kbftv. 1. § a) pontja alapján 2020. január 1-jétől 40 kockázati tőkealapkezelő, 5 egyéb alapkezelő és az általuk kezelt alapok kikerültek a felügyelt intézmények közül. A szektor lefedettsége ezáltal 7,2%-kal csökkent a változás időpontjában, a nettó eszközérték alapján számolva. 2026.06.29-én a Kbftv. 1. § a) pontja módosult, aminek hatására 47 alapkezelő vált felügyeltté, ezek piaci értéke a teljes szektor 7,5%-át teszi ki az első, 2026.09.30. vonatkozású adataik eredeti publikálásakor.

Az idősorok a felügyelt befektetési alapok és alapkezelők száma mellett az alapok nettó eszközértékének különböző szempontok szerinti bontását, valamint az alapkezelők tőkemegfelelésére vonatkozó adatokat is tartalmazzák. A kockázati tőkealap-kezelőknek a felügyelt intézmények közül való eltávolításuk előtt sem kellett tőkemegfelelési adatokat szolgáltatniuk, így tőkemegfelelési adataik nem szerepelnek az idősorokban.

A Kbftv. felhatalmazása alapján kiadott 78/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 2024. július 1-jétől módosította az elsődleges eszközkategóriákat, az alapok befektetési politika szerinti besorolásában pedig új típusokat és befektetési szabályokat határozott meg, ezért 2024. szeptember 30-i vonatkozástól az idősorok módosult tartalommal és megújult formában jelennek meg (archívként a korábbi idősorok adatai továbbra is elérhetők).

Az új publikációs tartalom a 78/2014. (III. 14.) Korm. rendeleten alapul.

A Korm. rendelet elsődleges eszközkategória szerinti, illetve befektetési politika szerinti besorolásának hatálya nem terjed ki a Korm. rendelet 1/A., 1/K., illetve 1/L. §-ában nevesített alapokra, tehát az (EU) 2017/1131 európai parlamenti és tanácsi rendelet által szabályozott pénzpiaci alapra, az olyan alapra, amely befektetési politikája szerint legalább 80%-os mértékben Magyarországon kívül kibocsátott, valamint forgalmazott eszközbe fektet be, illetve a zártkörű befektetési alapra és a nyilvános, belépési korláttal rendelkező ingatlanalapra. A befektetési politika tekintetében ezen alapok továbbra is a korábbi besorolást alkalmazzák az adatszolgáltatásokban, ugyanakkor valamennyi befektetési alap esetében – statisztikai szempontból – a 78/2014. (III. 14.) Korm. rendeletben szereplő elsődleges eszközkategóriákat kell alkalmazni a jelentésekben, és így a publikációban is azok jelennek meg. A Korm. rendelet hatálya alá nem tartozó alapok megfeleltetve és összesítve kerülnek publikálásra a Korm. rendelet hatálya alá tartozó alapokkal.

A 2024.06.30-i vonatkozásig a „3_nettó eszk_kféle bontás” publikált adatok eredeti publikációs állapotát a „6_archív adatok_2024.06.30” munkalap tartalmazza. Az elsődleges eszközkategória a publikációban visszamenőleg megfeleltetésre került a jelenlegi típusoknak, az alábbiak szerint.

Elsődleges eszközkategória 2024.06.30-ig	Elsődleges eszközkategória 2024.09.30-tól
Értékpapíralap	Értékpapíralap
Ingatlanalap	Ingatlanalap
-	Vegyes alap
Kockázati tőkealap	Kockázati tőkealap és magántőkealap
Magántőkealap	Kockázati tőkealap és magántőkealap

A befektetési alapok befektetési politika szerinti kategorizálását a 4. pont tárgyalja részletesen.

4. ALAPOK BESOROLÁSA BEFEKTETÉSI POLITIKÁJUK SZERINT

A 78/2014. (III. 14.) Korm. rendeletben szereplő, az alapok befektetési politikájára vonatkozó típusok és a korábban alkalmazott besorolás egyértelműen nem megfeleltethetőek, azonban fenntartva a bemutathatóságot a 2024.07.01 után korábbi besorolás alapján jelentett alapok az alábbi táblázat szerinti besorolási kategóriákban szerepelnek a 2024.09.30-tól publikált idősorokban:

Jelentett besorolás	2024. 09.30.-tól publikált besorolás
Likviditási alap	Pénzpiaci alap
Pénzpiaci alap	Pénzpiaci alap
Rövid kötvényalap	Kötvényalap
Kötvénytúlsúlyos (vagy óvatos) vegyes alap	Vegyes értékpapíralap
Hosszú kötvényalap	Kötvényalap
Kiegyensúlyozott vegyes alap	Vegyes értékpapír alap
Részvényalap	Részvényalap
Szabad futamidejű kötvényalap	Kötvényalap
Tőkevédett alap	Tőkevédett alap
Abszolút hozamú alap	Abszolút hozamú alap
Dinamikus vegyes alap	Vegyes értékpapír alap
Árupiaci alap	Árupiaci alap
Származtatott alap	Származtatott alap
Közvetlen ingatlanokba fektető alap	Ingatlanalap
Közvetett ingatlanokba fektető alap	Alapok alapja
Kockázati tőkealap	Kockázati tőkealap
Magántőkealap	Magántőkealap

A 2024.07.01. előtti publikációkban alkalmazott kategóriák a befektetési politikában:

A befektetési alapok kategóriái	A besorolás kritériumai
Likviditási alapok (ideértve a rövid lejáratú pénzpiaci alapokat is)	A portfólióban lévő eszközök súlyozott átlagos hátralévő futamideje a 60 napot, az eszközök súlyozott átlagos hátralévő élettartama a 120 napot nem haladhatja meg. Emellett az egyes értékpapírok hátralévő futamideje legfeljebb 397 nap lehet.
Pénzpiaci alapok	A portfólióban lévő eszközök súlyozott átlagos hátralévő futamideje a 6 hónapot, az eszközök súlyozott átlagos hátralévő élettartama a 12 hónapot nem haladhatja meg. Emellett az egyes értékpapírok hátralévő futamideje legfeljebb 2 év, a legközelebbi kamat-meghatározási időpontig legfeljebb 397 nap lehet.
Rövid kötvényalapok	A portfólióban lévő eszközök átlagos hátralévő futamideje 6 hónap és 3 év közötti.
Hosszú kötvényalapok	A portfólióban lévő eszközök átlagos hátralévő futamideje meghaladja a 3 évet.
Szabad futamidejű kötvényalapok	Olyan alapok, amelyek nem ragaszkodnak előre meghatározott limitekhez a portfólióban lévő eszközök átlagos hátralévő futamideje tekintetében.
Kötvénytúlsúlyos (vagy óvatos) vegyes alapok	A portfólióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya nem haladja meg a 35%-ot. A nem részvény típusú eszközök kategóriánként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú) legfeljebb 20 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitettséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
Kiegyensúlyozott vegyes alapok	A portfólióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya nagyobb mint 35%, de nem haladja meg a 65%-ot. A nem részvény típusú eszközök kategóriánként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú) legfeljebb 40 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitettséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
Dinamikus vegyes alapok	A portfólióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya meghaladja a 65%-ot. A nem részvény típusú eszközök kategóriánként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú) legfeljebb 40 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitettséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
Részvényalapok	A portfólióban lévő részvény-típusú eszközök aránya meghaladja a 80%-ot.
Árupiaci alapok	Azon alapok, amelyek legalább 50%-ban árupiaci kitettséget jelenítenek meg (ami lehet alapokon vagy származékos ügyleteken keresztül).
Abszolút hozamú alapok	Azon alapok, amelyek tőkepiaci környezettől független pozitív hozam elérésére törekednek, és kiinduló pontként a kockázatmentes hozam meghaladását tekintik.
Tőkevédett alapok	A Kbftv. 3. melléklet I. fejezet I. 1.14 pontja szerinti hozamot, illetve tőkemegóvást ígérő, illetve garantáló alapok.
Származtatott alapok	Azon származtatott ügyletekbe fektető alapok, amelyek nem tartoznak a fenti alapok közé.
Közvetlen ingatlanokba fektető alapok	Azon alapok, amelyek az ingatlankitettséget közvetlen ingatlanok tartásával valósítják meg.
Közvetett ingatlanokba fektető alapok	Azon alapok, amelyek a 40 %-ot meghaladó ingatlankitettséget közvetett módon (alapokon, ingatlanrészvényeken stb. keresztül) valósítják meg.
Kockázati tőkealap	A Kbftv. 4. § (1) bekezdés 59. pontja szerinti alternatív befektetési alap.
Magántőkealap	A Kbftv. 4. § (1) bekezdés 70. pontja szerinti alternatív befektetési alap.

Az alapok besorolása 2009-től 2012 végéig:

Likviditási alap: azok a kötvényalapok, ahol a portfólióban lévő kötvényjellegű eszközök átlagos hátralévő futamideje nem haladja meg a 3 hónapot.
Pénzpiaci alap: azok a kötvényalapok, ahol a portfólióban lévő kötvényjellegű eszközök átlagos hátralévő futamideje több mint 3 hónap, de nem haladja meg az 1 évet.
Rövid kötvényalap: azok a kötvényalapok, ahol a portfólióban lévő kötvényjellegű eszközök átlagos hátralévő futamideje 1-3 év.
Hosszú kötvény alap: azok a kötvényalapok, ahol a portfólióban lévő kötvényjellegű eszközök átlagos hátralévő futamideje meghaladja a 3 évet.
Kötvénytúlsúlyos vegyes alap: a portfólióban lévő részvény-típusú eszközök aránya nem haladja meg a 30%-ot.
Kiegyensúlyozott vegyes alap: a portfólióban lévő részvény-típusú eszközök aránya 30-70% közötti.
Részvénytúlsúlyos alap: a portfólióban lévő részvény-típusú eszközök aránya 70-90% közötti.
Tiszta részvény alap: a portfólióban lévő részvény-típusú eszközök aránya meghaladja a 90%-ot.
Származtatott ügyletekbe fektető alap: azok a derivatív alapok, amelyekre nem tettek hozamot, illetve tőkemegóvást tartalmazó ígéretet, garanciát.
Garantált alapok: azok az alapok, amelyek a hozamra, illetve a tőke megóvására garanciával vagy ígérettel rendelkeznek.
Egyéb, be nem sorolt alap: a fenti kategóriák egyikébe sem tartozó értékpapíralap.
Ingatlanforgalmazó alap: olyan ingatlanalap, amelynél az építés alatt álló ingatlanok maximális aránya 25%.
Ingatlanfejlesztő alap: olyan ingatlanalap, amelynél az építés alatt álló ingatlanok aránya több mint 25%.

A „2_nettó eszk_bef pol” idősor archív változata az „5_archiv adatok_2024.06.30” munkalapon található.

MNB Statisztikai igazgatóság, Felügyeleti statisztikai főosztály